

TIL DEG PÅ 10. TRINN

Hjelp !

I løpet av våren 2011 vil du få fastsatt karakterene som skal stå på VITNEMÅL FOR GRUNNSKOLEN. For enkelte fag kan du ha fått avgangskarakter tidligere, for eksempel i musikk og/eller mat og helse. Fylkesmannen i Rogaland har registrert et ønske fra elever og foreldre/foresatte om informasjon om eksamen, karaktersetningen og retten til å klage på karakterer. Vi har derfor utarbeidet denne brosjyren som vi håper kan være til nytte for deg. For minoritetsspråklige elever er det utarbeidet en egen brosjyre for de punktene som gjelder spesielt for dere. Ellers vil denne brosjyren også gjelde for dere.

*Med hilsen Fylkesmannen i Rogaland
Sølvi Ona Gjul*

Fritak fra vurdering med karakter i fag

Elever med samisk, finsk, tegnspråk eller et annet morsmål enn norsk som har hatt fritak fra vurdering med karakter i norsk sidemål, skal ha fritak fra vurdering med karakter i sidemål også på 10. trinn skoleåret 2010/2011.

Dersom du på grunn av sykdom, skade eller dysfunksjon diagnostisert av en sakkyndig, har problem med å greie begge målformene i norsk, har du rett til fritak fra vurdering med karakter i skriftlig sidemål.

I tilfelle du får opplæring etter en individuell opplæringsplan (IOP) i ett eller flere fag, kan foreldre/foresatte velge om du skal ha vurdering med eller uten karakter i faget/fagene det gjelder. I fag der det blir gitt både skriftlig og muntlig karakter, kan foreldre/foresatte velge om du skal ha skriftlig og/eller muntlig karakter. Retten til å velge gjelder bare i de fagene der det er fattet vedtak om spesialundervisning, og der du får opplæring etter en IOP. Til hjelp ved avgjørelsen om vurdering skal det gis veiledning.

Dersom du er fritatt for vurdering med karakter i ett eller flere fag, skal du likevel ha underveisvurdering og halvårsvurdering uten karakter.

Underveisvurdering og halvårsvurdering: Muntlig og/eller skriftlig underveisvurdering skal gis løpende og systematisk og være til hjelp i læreprosessen. Halvårsvurdering er en del av underveisvurderinga. Halvårsvurdering uten karakter skal gi veiledning om hvordan du kan øke kompetansen din i faget. Halvårsvurdering med karakter skal vise kompetansen din i fag i forhold til kompetansemåla i læreplanverket Kunnskapsløftet. I vurderinga med karakter i faget kroppsøving skal det legges vekt på både oppnådd kompetanse og forutsetningene dine.

Vurdering i orden og i oppførsel: I orden og i oppførsel skal det gis halvårsvurdering både uten karakter og med karakter, samt standpunktkarakter etter 10. årstrinn. I vurderinga med karakter skal det tas hensyn til forutsetningene til eleven.

Varsel til hjemmet: Dersom det er fare for at du ikke kan få halvårsvurdering med karakter eller standpunktkarakter i ett eller flere fag, skal du og dine foreldre/foresatte ha skriftlig varsel om dette så tidlig at faglærer kan sette karakter dersom innsatsen blir bedre. Dersom det er fare for at du i halvårsvurdering med karakter eller i standpunktkarakter kan få karakteren nokså god (Ng) eller karakteren lite god (Lg) i orden og/eller i oppførsel, skal du og foreldre/foresatte ha skriftlig varsel så tidlig at en bedring i orden/oppførsel kan gi karakteren god (G).

Fritak fra skriftlig/muntlig eksamen: Når det foreligger tungtveiende grunner, kan du, etter søknad fra foreldre/foresatte, bli fritatt for eksamen. Rektor avgjør. Dersom du er fritatt for vurdering med karakter i prøvefaget/fagene, skal du ikke delta i eksamen.

Spesielle ordninger under skriftlig og/eller muntlig eksamen: Noen elever har behov for spesielle hjelpemidler, ekstra tid eller et eget opplegg for å gjennomføre skriftlig og/eller muntlig eksamen. Hjelpetiltakene skal imøtekomme behovet for spesiell tilrettelegging så langt råd er, men må ikke føre til at du får fordeler framfor andre som ikke får slik tilrettelegging. Tiltakene må heller ikke være så omfattende at du ikke blir prøvd i kompetansemåla i fag i læreplanverket. Der det i kompetansemåla er krav om skriftlige og/eller muntlige ferdigheter, er det ikke anledning til å tilrettelegge eksamen slik at disse ferdighetene ikke blir prøvd. Rektor avgjør, etter søknad, hva slags ordning som skal benyttes. Det er klagerett på rektor sin avgjørelse. Fylkesmannen er klageinstans.

Føring av fravær på vitnemålet: Fravær fra opplæringa skal føres på vitnemålet i dager og i enkelttimer. Når

du har lagt fram dokumentasjon på årsaken til fraværet, kan du eller foreldrene dine kreve at årsaken til fraværet blir ført på et vedlegg til vitnemålet.

For inntil 10 skoledager av et opplæringsår kan du kreve at dokumentert fravær av helsegrunner og/eller innvilget permisjon, ikke blir ført på vitnemålet. Fravær som skyldes helsegrunner må vare mer enn tre dager, og det er bare fravær fra og med fjerde dagen som kan strykes. Hvis sykdommen er kronisk kan fravær strykes fra og med første sykedag.

Ønsker du å klage på karakterer?

Du kan klage på standpunktkarakterer og eksamenskarakterer. Det er også mulig å klage på vedtak om ikke å få standpunktkarakter. Du eller den du gir skriftlig fullmakt til, har klagerett. Hvis du ikke har fylt 15 år, kan du ikke klage uten samtykke fra foreldre/foresatte. Dine foreldre/foresatte har selvstendig klagerett.

Klagefristen er:

10 dager, og den regnes fra det tidspunktet meldingen om vedtaket er kommet fram til deg eller dine foreldre/foresatte, eller det tidspunktet da du/foreldre/foresatte burde ha gjort dere kjent med karakteren. Fristen blir avbrutt når du/foreldre/foresatte ber om en begrunnelse for karakteren som det klages på. Ny 10-dagersfrist gjelder fra det tidspunktet den som klager, får begrunnelsen.

Når du ønsker å klage:

1. Rådfør deg med faglærer, så sant det er mulig, før du klager på standpunkt- eller eksamenskarakterer
2. Klagen må være skriftlig, og den må inneholde din privatadresse. Klagen må være underskrevet av klageren
3. I klagen bør du oppgi hvilken karakter du klager på og hvorfor du klager
4. Klagen leveres rektor ved skolen
5. Når du klager, skal du være oppmerksom på at klagebehandlingen kan føre til at:

Karakteren blir stående, karakteren blir satt opp, karakteren blir satt ned.

Det er ulike regler for klagebehandlingen.

Klage på standpunktkarakter: Klagen sendes rektor som innhenter begrunnelse for karaktersettingen fra faglærer. Klagen, begrunnelsen fra faglærer og en uttalelse fra rektor om skolens saksbehandling, sendes til Fylkesmannen i Rogaland, Utdanningsavdelinga. Fylkesmannen avgjør om du skal få ny vurdering eller ikke. Skriftlig melding om denne avgjørelsen blir sendt til din privatadresse med kopi til skolen. Dersom avgjørelsen er at du skal få ny vurdering, foretar rektor og faglærer ny vurdering, og rektor setter endelig karakter. Du får melding fra skolen om resultatet av ny vurdering. **Denne avgjørelsen kan du ikke klage på.** Skolen gir melding til inntakskontoret for videregående opplæring dersom resultatet blir en ny karakter.

Klage på karakter i orden og/eller i oppførsel: Klagen leveres til rektor. Rektor sender klagen sammen med egen og kontaktlærers uttalelse til Fylkesmannen i Rogaland, Utdanningsavdelinga. Du får en kopi av uttalelsen. Fylkesmannen avgjør om karakteren skal endres og fastsetter endelig standpunktkarakter. Både du og skolen får melding om resultatet av klagebehandlingen.

Klage på vedtak om spesiell tilrettelegging av eksamen: Du kan klage på rektor sin avgjørelse om spesiell tilrettelegging av eksamen. Klagen skal leveres til rektor. Rektor sender klagen sammen med sitt eget vedtak og eventuelt ei sakkyndig vurdering til Fylkesmannen til behandling.

Klage på skriftlig eksamen: Du har rett til å få framlagt eventuelle retningslinjer som er gitt sensorene til hjelp ved sensureringen. Dersom du, etter å ha rådført deg med faglærer eller andre med kunnskap i faget, bestemmer deg for å klage, leverer du klagen til rektor. Ei klagenemnd (tre personer) vurderer besvarelsen og eksamenskarakteren som er gitt. Finner klagenemnda at karakteren er urimelig i forhold til eksamensbesvarelsen, settes ny karakter. Du får melding fra skolen om resultatet av klagebehandlingen. Utdanningsavdelinga hos den Fylkesmannen som behandler klagen, gir melding til inntakskontoret for videregående opplæring dersom karakteren endres.

Klage på muntlig eksamen: Du kan klage på formelle feil som er gjort i forbindelse med gjennomføringa av eksamen når du mener dette har hatt betydning for resultatet. Med formelle feil menes feil knyttet til reglene for hvordan muntlig eksamen skal gjennomføres slik disse er beskrevet i forskrift til opplæringsloven. Klagen på formelle feil skal sendes til rektor. Fylkesmannen i Rogaland, Utdanningsavdelinga, er klageinstans. Dersom Fylkesmannen finner at klagen er berettiget, skal karakteren annulleres, og du har rett til å gå opp til ny muntlig eksamen. Dersom du velger å gå opp til ny eksamen, blir prøvefaget trukket på nytt og din kompetanse i faget bedømmes av en ny sensor.

Nytt vitnemål: Fører klagebehandlingen til endret karakter, skal skolen skrive ut et nytt vitnemål til deg. Du må da levere det første vitnemålet tilbake til skolen.